APRIL
15 P Vel. petek ✠
16 S Vel. sobota ✠
17 N Velikanoč
18 P Apolonij
19 T Leon IX., p.
20 S Neža Mont.
21 Č Anzelm
22 P Aleksander,m.✠
23 S S Jurij
24 N Bela nedelja
25 P Marko
26 T Peregrin
27 S Cita
28 Č Pavel od Križa
29 P Peter Vel. ✠
30 Katarina Sijen Č

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI IN NAJBOLJ PRILJUBLJEN SLOVENSKI LIST V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH.

ŠTEV. (NO.) 84. CHICAGO, ILL., PETEK, 29. APRILA — FRIDAY, APRIL 29, 1938 LETNIK (VOL). XLVII.

Kritičen položaj Čehoslovaške - Rekordni višek proslave

Čehoslovaška vlada v stalnih stikih z Londonom in Parizom, da jim poroča o notranjem položaju. — Možnost napada Čehoslovaške od strani Nemčije ni izključena. — Čehi odklanjajo sklenitev zveze z Nemčijo.

Praga, Čehoslovaška. — Čehoslovaška vlada se zaveda, v kako kritičen položaj je spravilo državo njenih tri in pol milijona Nemcev s svojim, do skrajnosti drznim nastopanjem, odkar je Avstrija padla v nazijske roke. Zato je tudi v stalnih stikih z zapadnima velesilama, Francijo in Anglijo, in jima pošilja poročila o pomembnejših notranjih dogodkih, ki bi utegnili krizo poostriti. S tem previdnim postopanjem hoče vlada dokazati, da v slučaju izbruha kakih konfliktov ne pade na njo odgovornost, marveč na Nemce in na nazije v nemškem Rajhu, ki jih ščuvajo. Istočasno pa vlada deluje na vse kriplje, da dobi od obeh velesil zagotovilo, da ji boste pomagali v slučaju, ako bi Nemčija napadla to državo.

Kljub vsej trditvam raznih opazovalcev, da se Hitler ne bo upal z oboroženo silo napasti Čehoslovaške, marveč, da se bo raje poslužil kampanje proti njej v sosednjih državah in jo tako izoliral, vendar možnost tega napada ni izključena, četudi morebiti Hitler res zdaj še ne misli nanj. Ob čimdalje bolj nebrzdani propagandi, ki jo vodijo češki Nemci za razpad Čehoslovaške, je namreč popolnoma mogoče, da pride med njimi in Čehi do dejanskih spopadov, ki bi utegnili zavzeti tudi večji obseg; ako bi bilo v teh spopadih ubitih kaj Nemcev, bi bila berlinska vlada, kot čuvarica vseh Nemcev, za kakoršno jo je nedavno proglasil Hitler, nekako prisiljena, da ohrani svoj prestiž, zahtevati od vlade v Pragi zadoščenje. Čehoslovaška vlada bi morala nasprotno, ako bi hotela ohraniti svojo neodvisnost od nazijev, to zahtevo zavrniti, na kar bi Hitler brez dvoma z vojaštvom nastopil. In to bi znal biti začetek splošne evropske vojne, kajti Francija in Rusija imate s Čehoslovaško sklenjen pakt, da si medsebojno priskočijo na pomoč, ako bi bila katera od njih napadena.

S tem problemom se francoski in angleški državniki v vsej obširnosti bavijo na svoji konferenci, ki se vrši ta četrtek in petek v Londonu. Z napetostjo pričakuje Evropa, ali se bo Anglija kaj določneje izrekla za pomoč Čehoslovaški, ali pa ji bo le priporočala, naj se izogne vsakemu izzivanju in se skuša sprijazniti z Nemčijo.

Kakor se je neka visoka češka osebnost izrazila, bi ne bilo Čehoslovaški nič posebno težko, pridobiti si prijateljstvo Nemcev. Treba bi jim bilo le, voditi napram njim tako hlapčevsko politiko, kakor jo igra Poljska. Tudi na Poljskem je dosti Nemcev in so bolj zatirani kakor na Čehoslovaškem, a vendar naziji niti besedice ne zinejo v njih obrambo. Tako bi se tudi stališče Nemčije napram Čehoslovaški v hipu izpremenilo, ako bi ta opustila svojo zvezo s Francijo in Rusijo in izrazila željo, zvezati se z Nemčijo. Toda Čehoslovaška vlada tako "prijateljstvo" odklanja, ker ve, da bi trajalo le toliko časa, dokler bi bilo nazijem v prid.

POMEMBNA KONFERENCA

Katoliška akcija bo obdelovala gospodarska vprašanja.

—o—

Milwaukee, Wis. — V dnevih od 1. do 4. maja bo imela v tukajšnjem mestu svojo konferenco Katoliška socijalna akcija, ki obeta biti po svojem obsegu in svoji pomembnosti taka, da bo zabeležena v zgodovini Amerike. Predmet, ki se bo z njim konferenca bavila, je tak, da vzbuja občo pozornost širom cele dežele. Obravnavalo se bo namreč vprašanje, kako uvesti krščanske principe socijalne ljubezni in pravičnosti v sedanje gospodarsko življenje, in obenem se bo ugotovilo, v koliko so se glavne industrije ravnale po teh principih. Konferenca se bo vršila pod pokroviteljstvom milwauškega nadškofa Stritcha, program pa bodo oskrbele razne socijalne in šolske katoliške organizacije. Glavna zborovanja se bodo vodila v mestnem avditoriumu, v katerem je prostora za 20,000 ljudi.

—o—

DARILA ZA ALBANSKO KRALJEVO DVOJICO

Tirana, Albanija. — Za albanskega kralja Zoga in grofico Apponyi, ki sta se poročila to sredo, so deževala darila iz vseh delov Evrope. Med temi je bilo Hitlerjevo darilo, ki je poslal dvojici lep avto z albanskimi grbom in poleg tega čelado albanskega narodnega junaka Skanderbega. Iz Italije pa sta prejela od Mussolinija štiri bronaste vaze, ki so bile nekoč last Napoleona, od kralja Emanuela pa kip, ki predstavlja zmaja.

—o—

DEČEK OBSOEN NA 14 LET JEČE

Chicago, Ill. — Med očividnim razburjenjem in ginjenostjo je sodnik Harrington na tukajšnjem kriminalnem sodišču zadnji torek izrekel obsodbo nad 16 letnim Theod. Danielsen, Jr., s katero je poslal dečka za 14 let v državno kaznilnico v Joliet. Dečkov zločin je bil ta, da je umoril svojo mater z nožem, ko je med njima prišlo 3. marca do prepira, ker je deček več dni brez njene vednosti izostal iz šole. Ob proglasitvi obsodbe sta zajokala oba. obsojeni deček in njegov oče, ki mu je med sodno obravnavo stal ob strani. Predno bo deček lahko pomiloščen zaradi dobrega obnašanja, bo moral odsedeti najmanj osem let in tri mesece.

LEKCIJA ZA INDUSTRIJALCE

Lakomnost industrijalcev povzroča brezposelnost.

—o—

Chicago, Ill. — Na zborovanju chicaške trgovske zveze je v sredo nastopil kot govornik senator farmarsko-delavske stranke v Minnesoti, H. Shipstead, in povedal par takih,da industrijalcem gotovo niso prijale. Povdarjal je, da ameriška industrija svojegiavo drvi v svojo lastno pogubo, vsled česar trpi cela dežela z njo. Sedanja mašinerija je izdelana za masno produkcijo, je dejal, v resnici pa masne produkcije ni, in sicer zaradi lakomnosti industrijalcev. Kakor hitro namreč ti gospodje vidijo, da imajo ljudje malo več denarja, takoj dvignejo cene. Posledica tega je, da ljudje manj kupujejo, in to povzroči manjšo produkcijo ter končno zatvoritev tovarn. Ta brezglavi sistem je povzročil. da imamo danes 10 milijonov brezposelnih in da se morajo trošiti ogromne svote za relif.

—o—

ZVIŠANJE VOJAŠKE REZERVE

Washington, D. C. — V veljavo je stopil zakon, po katerem se število rezervnega vojaštva poviša na 75,000 mož. Ta zakon je bil v veljavi že pred svetovno vojno, a se je leta 1920 preklical, ker je bilo tedaj dovolj izvežbanih vojnih veteranov. V rezervo se sprejmejo le tisti, ki so bili že prej v aktivni službi izvežbani, in sicer do 36 leta starosti ter samci. Ostali bodo še naprej v civilu in le v slučaju potrebe bodo poklicani v službo.

—o—

DIVJANJE ORKANA

Denver, Colo. — Smrt peterim osebam in ogromno materijalno škodo je povzročil silovit orkan, ki je zadivjal zadnji torek vzhodno od Rocky Mountain. V Oshkosh, Neb., je vihar poškodoval neko šolsko poslopje, pri čemer ste bili ubiti dve učenki, stari po osem let, in pet drugih otrok je zadobilo poškodbe. V mestu Draw, Tex., je veter neko hišo gladko dvignil in odnesel; hišna lastnica je našla smrt v razvalinah. Ponekod so spremljali vihar močni nalivi, dočim je drugod gost prah zatemnil ozračje.

PROSLAVA TEDNA ZRAČNE POŠTE

Chicago, Ill. — Tukajšnji poštni mojster, E. J. Kruetgen, je objavil, da se bo na pisma, ki bodo poslana potom zračne pošte v tednu med 15. in 21. majem, ki bo "teden zračne pošte", vtisnilo posebno znamenje indijanskega poglavarja Chicagou. Kolektorji znamk, ki žele kuverte s tem znamkom, se naj obrnejo na poštni urad.

KRIŽEM SVETA

— **London, Anglija.** — Neki ogromni morski volk, za katerim se je vršil lov že tri leta, je bil od nekega ribiča zadnji torek zaklan z žepnim nožem. Žival se je namreč zapletla v ribiške mreže in so jo tako potegnili k obrežju. Tehta celi dve toni.

— **Bombaj, Indija.** — Do krvavih spopadov je prišlo tekom zadnjih dni med hindujci in muslimani širom Indije, v katerih je bilo ubitih 21 oseb, ranjenih 100, aretiranih pa nad 2000.

— **Berlin, Nemčija.** — Tukaj je umrl v 77. letu starosti Fr. Haby, ki je bil svoječasno dvorni brivec kajzerja Viljema in je kot tak tudi iznašel način vihanja brk, po katerem je bil kajzer znamenit. Haby je umrl v popolni revščini.

—o—

SMRTNA KOSA

V torek je preminul v Chicago, Ill. rojak John Bučar, star 61 let, doma iz Češče vasi pri Novem mestu na Dolenjskem. Zapušča vdovo in 4 hčere. Umrl je za srčno boleznijo. Pokopan bo iz cerkve sv. Štefana v petek, 29. aprila ob 10. uri dopoldne. Pogreb je imel v oskrbi naš rojak Mr. Louis Žefran, slov. pogrebnik. Vsem žalujočim sorodnikom naše sožalje, pokojniku pa raj in pokoj!

—o—

INFORMACIJE O SKRBI ZA MLADINO

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt je pri konferenci s častnikarji zadnji torek povedal, da je naročil ameriškemu poslaniku v Berlinu, naj si ogleda in proučuje taborišča na prostem, ki jih je ustanovila nemška vlada za dečke in deklice. Predsednik je dejal, da je kaj malo poučen o teh taboriščih, vendar pa ga zanimajo zato, ker baje pomagajo mladini pri telesni okrepitvi.

NEKAJ IZREDNEGA

S proslave otvoritve kulturnega vrta se bo oddajal radio program tudi v Jugoslavijo.

—o—

Cleveland, O. — Proslava otvoritve Jugoslovanskega kulturnega vrta, ki se bo vršila v tukajšnjem mestu 14. in 15. maja, bo nekaj tako velikega, da kaj takega ameriški Jugoslovani, še manj pa Slovenci sami, še niso priredili. Poročano je že bilo, da pride na to proslavo visok gost iz stare domovine, namreč ljubljanski župan dr. Jurij Adleščič. Te dni pa se je objavila še neka druga izrednost:

Columbia Broadcasting Co. je na posredovanje dr. Mallija,ki vodi slovenski radio program, obljubila, da bo dala dne 15. maja za to proslavo svoje omrežje na razpolago — celih 109 oddajnih postaj. Na ta način bodo Jugoslovani po celi Ameriki lahko slišali, kaj se bo godilo v Clevelandu omenjeni dan.

A tudi to še ni vse. Omenjena radio družba bo povrhu tega tudi poskrbela, da se bo program prenesel v Evropo in bo naredila zvezo z Ljubljano, Zagrebom in Belgradom, da bodo tudi v Jugoslaviji slišali program, in bo dr. Adlešič lahko iz Amerike nagovoril svoje rojake doma. Kaj takega v resnici še nismo imeli.

—o—

CELA DRUŽINA KAZNOVANA

Chicago, Ill. — Mestna sodnija je zadnji torek izrekla kazen nad neko celo družino, ki šteje štiri člane,namreč nad 45 letnim Emilom Cici, 1347 Taylor st., njegovo ženo in nad dvema hčerama, starima 18 in 17 let. Da dobijo denar za poravnanje stroškov za operacijo, ki se je izvršila nad hčerjo Josephino, so ostali trije člani vložili tožbo za odškodnino $10,000 proti neki železniški družbi, češ, da je bila dekle poškodovana v neki nezgodi. Nekaj pozneje pa je Josephine tožila družbo cestne železnice za $600, češ, da je ta povzročila njeno poškodbo. Oče je dobil za poskus sleparije 90 dni zapora, mati 30 dni, dočim ste bili hčeri postavljeni na probacijo.

Iz Jugoslavije

Dolenjski kmetje zopet hudo prizadeti: pomladanski mraz je napravil mnogo škode po vinogradih. Druge razmere na Dolenjskem. — Nenavaden vzrok požara blizu Maribora. — Smrtna kosa in drugo.

Huda pozeba

Novo mesto, 12. aprila. — Mraz je skoraj po vsem Dolenjskem poškodoval vinograde, uničil letošnji pridelek orehov in breskev. Tudi zgodnje češnje, ki so že cvetele, ne bodo dale pridelka. V ponedeljek zjutraj je bila zemlja zmrznjena kakor pozimi. Burja je pa brila, da je bilo težavno zunaj hoditi. — Vinogradniki so kar potrti. Lansko leto je bil vinski pridelek zelo pičel. Po nekaterih goricah je toča bila. Povsod pa je bilo deževja čez mero. Vinogradniki so v stiski. Dasiravno so vina pridelali komaj za dom, vendar ga morajo prodati. Včasih so vino zamenjali za žito ali za krompir. Sedaj pa ne gre to tako lahko. Vinogradnik se je zmenil z oddaljenim kmetovalcem, da bo dal za en voz krompirja sodček vina. Kmetovalec mu krompir pripelje in naloži vino. Na cesti pa zaloti banovinska kontrola voznika, zahteva kontrolni list in potrdilo, da je bila trošarina plačana. Ker se kmetovalec ne more izkazati, mu zapečatijo vino in oba, vinogradnik in kmetovalec, morata plačati razen trošarine še občutno kazen.

—o—

Tudi mokronoška okolica prizadeta

Mokronog, 12. aprila. — Splošno pravilo je da se sv. Jurij, katerega god obhajamo 24. aprila, odene z zelenjem. Toda letos je vse prej, tako je tudi bukev že ozelenela ter se je gozd pokazal v očarujočem svežem zelenju, ki ga oživlja prijetno žgolenje selivk. Žal je po lepih dneh temperatura spet padla in smo dobili nov sneg z neprijaznimi vetrovi. Po ravninah je sneg hitro izginil, zasneženi pa so še vrhovi Gorjancev in kočevskih gozdov. Ozračje je zelo ohlajeno.Posebno mrzle so noči. Slana je napravila že občutno škodo, poparila je cvetje črešenj in češpelj. Tudi po vinogradih, kjer so trte že precej odgnale, se mraz zelo pozna in vinogradniki se s skrbjo ozirajo po vinógradih. Njihova edina želja je, da bi spet nastopili topli dnevi, sicer je nesreča neizbežna.

—o—

Svinje zanetile požar

Iz Maribora poročajo, da je bil v Vinički vasi blizu Maribora velik požar, ki je uničil vse premoženje posestnika Vinka Kranjca. Goreti je začelo v hlevu med tem, ko so bili domači pri kosilu. Ogenj se je z bliskovito naglico razširil na gospodarska poslopja, hlev in stanovanjsko hišo. Ubogim ljudem je zgorelo dobesedno vse; orodje, zaloga živil, obleka, oprava v hiši, poleg tega pa še 13 svinj. Le ostalo živino se je posrečilo rešiti.

Ogenj je nastal na poseben način, povzročile so ga svinje. V svinjaku je namreč pustila 12 letna hčerka gorečo petrolejko, kjer je varovala mlade prašičke. Ko so jo poklicali h kosilu, je postavila petrolejko na tla in odšla. Medtem so se svinje začele sukati okrog petrolejke in jo zvrnile, tako da je bil svinjak hipoma v plamenih. Škoda znaša okrog 70,000 din. Gašenje je bilo zelo otežkočeno, ker so morali napeljati vodo 700 metrov daleč iz Pesnice. Gasilcem se je posrečilo samo obvarovati sosednja poslopja, da ni bila požarna katastrofa še večja.

—o—

Nesreča

Na Brezjih pri Št. Juriju ob južni železnici se je prevrnil z drvi naložen voz na 15 letnega sina lončarja Josipa Fidler. Fant je hudo poškodovan in so ga morali oddati v celjsko bolnico.

—o—

Smrtna kosa

V Lokvici pri Metliki je zadela kap A. Klemenčiča, dobrega posestnika in zglednega krščanskega moža. — V Kranju je umrl Anton Šinkovec, posestnik, trgovec in vrvar star 80 let. — V Ljubljani je umrla Fani Sablačan, soproga višjega vojaškega uradnika. — V Bohinjski Bistrici je umrl Franc Arh, po domače Andrejček, v starosti 77 let.

—o—

Veliko bolnikov

Iz Ljubljane poročajo, da je ljubljanska bolnica v prvem četrtletju letošnjega leta sprejela v oskrbo že 8144 bolnikov, najmanj en tisoč so jih pa morali odkloniti, ker primanjkuje prostora, četudi bolniki spijo po dva ali celo trije v eni postelji.

—o—

"Strah" so prijeli

V okolici Spodnjih in Zgornjih Žerjavcev, v Slovenskih goricah so se kmetje že dolgo pritoževali, da jim nekdo odnaša kure iz kurnikov, za tatovi pa ni bilo nobenega sledu. Pred kratkim se je pa svetolenarškim orožnikom posrečilo odkriti tatu, ki je indentičen z Mihaelom Kranerjem iz Spodnjih Žerjavcev. Zalotili so ga v avtobusu, ko je imel poleg sebe polno košaro kur in ko so ga vprašali odkod toliko perutnine ni vedel takoj odgovoriti.

—o—

"Horuck bis Steinbrück"

Iz Maribora poročajo, da so nekega dne, bil je menda ravno dan Hitlerjevih volitev v Avstriji, zaslišali na mariborskem kolodvoru iz natrpanega vlaka čuden vzklik: (Horuck bis Steinbrück). Obmejna oblastva so takoj odredila da se odhajajoči vlak ustavi, nakar so izsledili izzivača, ki so ga aretirali in ga bodo izgnali iz države.

NAZNANILO!

Vsem kampanjskim agitatorjem naznanjamo, da morajo biti vse kampanjske pošiljatve oddane na pošto najkasneje dne 30. APRILA 1938. Na pošiljatve s poznejšim poštnim datumom se Uprava ne bo ozirala niti iste kreditirala kandidatom.

PAZITE NA TO VSI!

UPRAVA "AM. SLOVENCA".

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkov in dnevov po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd.,Chicago
Telefon: CANAL 5544

Naročnina:

Za celo leto	$5.00
Za pol leta	2.50
Za četrt leta	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	
Za celo leto	$6.00
Za pol leta	3.00
Za četrt leta	1.75
Posamezna številka	3c

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd.,Chicago
Phone: CANAL 5544

Subscription:

For one year	$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	
For one year	$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75
Single copy	3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti deposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtka dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Na potu -- kam?

Uspehi Adolfa Hitlerja v osrednji Evropi ter povezanost Nemčije z Italijo bo rodilo v prihodnjih letih dalekosežne gospodarske posledice v Ameriki in Angliji.

Sotrudnik londonskega lista "Telegram" Sir Sexton, piše o tem vprašanju tako-le:

"Ni dvoma, da bodo Hitlerjevi politični uspehi v Nemčiji in Avstriji tudi silno uplivali na svetovno gospodarsko politiko. Politična povezanost z Italijo ter italijansko-nemški politični upliv v bodoči Španiji, bo prinesel čisto nove gospodarske razmere v Evropi in v Ameriki. To kar je doslej v osrednji Evropi bilo odvisno gospodarsko od Anglije in Amerike, bo odslej postalo odvisno od Nemčije in Italije. To morda ne pride takoj jutri, a sigurno v dogledni bodočnosti. Najbolj se bo to poznalo ameriškemu trgu v Evropi. Povečana Nemčija bo začela uveljavljati svoj trg po svetu. To ji je neobhodno potrebno. Njen obstoj ji bo to diktiral. V Španiji imajo nemške družbe že svoja zastopstva, da takoj ko jenjajo sovražnosti vzamejo v zakup vse gradbene načrte od Francove vlade. Nemške jeklarne pričakujejo silno velikih naročil od Španije v tem oziru. Španija bo ta naročila plačevala deloma z sirovinami, deloma v gotovini. Franco je dal besedo nemškim družbam tudi glede gradnje gotovega števila trgovskih in bojnih ladij. Nemška industrija bo dobila s tem obširen trg za dobo več let. Na drugi strani angleški in ameriški trg nima ničesar mnogo pričakovati v Evropi, ne v Aziji. Jasno pa je, da nihče ne more gledati mirno, da bi bili pri mizi samo eni, drugi pa ne."

Ta izjava angleškega gospodarskega eksperta veliko pove. Ni samo demokracija v Evropi v nevarnosti pred Hitlerjem in Mussolinijem, ampak tudi gospodarstvo demokratičnih držav. In navadno je tako, da kdor dobi gospodarstvo v roke, dobi tudi politično moč prej ali slej.

Svet je torej na potu. Kam? Zapadne države kot Anglija in Francija in Združene države po vrhu so se zdaj le od daleč srečavale z Hitlerjem in Mussolinijem. Kadar se bodo začevale z njima srečavati na trgu, kjer bota skušala njim pred nosom odnašati gospodarske uspehe, tedaj se bo začula druga pesem. Oboroževanje Anglije, Francije in Združenih držav ima svoje ozadje. Kajti kadar bodo udarjali po mizi radi gospodarskih interesov, bo štel vsak samo toliko kolikor bo težak v žepu, v glavnem pa koliko bo močan v svojem orožju.

Težave

Zvezna vlada ima težave s svojo ustanovo, ki financira s posojili privatne domove. U. S. Housing Authority se imenuje ustanova, ki nudi lastnikom hiš in posestev vladna posojila na ugodne pogoje. Težave so v tem, ker kljub vsemu prizadevanju danes ne more nihče jamčiti nikomur stalnega dela. In ako lastnik hiše stalnega dela nima, tudi stalnih dohodkov nima in če teh ni, mu ni mogoče vršiti obveznosti, če jih ima na svoji hiši.

Poglejmo, kako se to vrši. Ko prosilec zaprosi za posojilo pridejo cenilci, ki določijo višino posojila. Recimo hiša je vredna $5000. Cenilci so konservativni, morda določijo le $2000. posojila na prvo vknjižbo. Posojilo je kar se tiče višine varno. Zdaj preiščejo še stanje lastnika, kje dela, kako in kaj zasluži, kaj je njegova možnost za odplačevanje itd. Ko vse to ugotove, se posojilo nakaže. Do tu je vse v redu. Zdaj lastnik recimo eno leto, dve ali več stalno plačuje svoje obveznosti. Potem na enkrat zgubi delo, drugega ne dobi, njegova možnost za redno odplačevanje obveznosti pade in se ustavi. To traja nekaj mesecev, nakar pride zadnji opomin in če ni izhoda, oblast vzame hišo. Če bi bilo samo par takih slučajev bi bilo. Ali če pomislimo, da je vlada posodila do trinajst bilijonov na hiše in posestva in če pride splošna kriza, kakor baš zdaj — kje je izhod? Biljoni lahko zamrznejo in vladi ostanejo le zidovi in kamni. In kam s tem, če jih ni mogoče vnovčiti?

Ta položaj dela vladi resne preglavice. Edina rešitev je, da se zaposli delavce, da se da ljudem dela, da bodo zopet lahko krili svoje obveznosti. Če pa tega kaj kmalu ne bo in bo brezdelje vladalo naprej, bodo oblasti vsled tega v škripcih. Treba bo proglasiti glede vladnih posojil moratorij, ali pa poslužiti se drugih sredstev, ki bodo pa morda bolj v škodo kakor v korist vladi in ljudstvu.

SHEBOYGAN GOVORI!

Sheboygan, Wis.

Ker je prekratek čas, da bi poslal to naznanilo v Glasilo K. S. K. J., zato se poslužim tega lista, ter naznanjam članstvu dr. sv. Cirila in Metoda št. 144.

Redna društvena seja, ki bi se imela vršiti v nedeljo 1. maja, je prestavljena na ponedeljek 2. maja, ob pol osmi uri zvečer. Vzrok je ta ker bo dne 29. 30, aprila in 1. maja. kegljavska tekma KSKJ. v Eagle kegljišču in ker bodo nekateri v nedeljo kegljali, drugi pa bi radi gledali. Ker bi bila bolj mala udeležba na seji, zato je društveni odbor sejo preložil na ponedeljek zvečer 2. maja.

Ker že pišem naj še omenim, da bo velika plesna zabava povodom kegljavske tekme v soboto zvečer 30. aprila v Standard dvorani 13th and Indiana Ave. pod pokroviteljstvom društev Kraljica Majnika št. 157 in Sv. Cirila in Metoda št. 144, KSKJ. kamor ste vabljeni vsi Slovenci in brati Hrvati, ter vsi kegljavci, ki bote prišli te dni v Sheboygan.

John Udovich, tajnik

—o—

RAZNI DOGODKI PRI PODRUŽNICI ŠT. 20, SŽZ.

Joliet, Ill.

Plesna veselica, katero je priredila naša podružnica št. 20, na Velikonočni ponedeljek v Slovenia dvorani je bila zelo uspešna. Ta plesna veselica se je vršila v spomin desetletnice ustanovitve podružnice. Bila je pa ta veselica že deseta v vrsti, katero naša podružnica prireja na Velikonočni ponedeljek vsako leto. In kakor so bile dosedaj vse te veselice uspešne, je bila, kakor sem že zgoraj omenila, uspešna tudi letošnja. Dvorana je bila nabito polna. Kako tudi ne, saj si po dolgem postnem času vsakdo želi kratkočasnega razvedrila in zabave in obojega je naša podružnica na omenjeni veselici nudila v dovoljnem številu vsem udeležencem. — Da je bila letošnja veselica tako sijajna gre pred vsem zahvala našim pridnim članicam, ki so jo tako polnoštevilno obiskale; dalje gre zahvala našim prijateljem od blizu in daleč. V prvi vrsti gre pa zahvala naši glavni blagajničarki Slovenske Ženske Zveze Mrs. Mary Tomažin, katera nas je kakor lansko leto, tudi letos iznenadila s svojim obiskom. S seboj je pripeljala v dvorano kar celi bus članic z njih soprogi in prijatelji iz Chicage ki so skoraj do konca prebili z nami. Vsa čast torej Mrs. Tomažin za njeno delo in skrb, kajti kakor je obljubila, da pride na veselico, je obljubo tudi izpolnila. Poleg tega je pa prišlo z njo še več avtomobilov, kar znači, da se Mrs. Tomažin trudi za našo organizacijo in je prva na čelu z delom in zgledom, kadar se gre za korist kake podružnice. Rada bi po imenih omenila vse uradnice in članice z njihovimi soprogi, ki so prišli od podružnice št. 2, toda radi prostora moram to opustiti. — Dalje so nas omenjeni večer iznenadile tudi od podružnice št. 30, iz Aurore, Ill., ki jih je prišlo pol busa pod vodstvom njihove tajnice Mrs. Antonije Aister; prišle s svojimi soprogi in več prijatelji. Dalje hvala našim prijateljem Mrs. Kobal in njih spremstvu iz Hinsdale, Ill., kakor tudi onim, ki so prišli iz Waukegana. Vsem tem lepa hvala za vašo udeležbo na naši veselici in že sedaj vam kličemo na veselo svidenje prihodnje leto na naši veselici.

Ena najbolj zanimivih točk naše plesne veselice je bil nastop "Cadet Girls" podružnice št. 20, SŽZ, katere so proizvajale lepe točke pod vodstvom svoje načelnice Mrs. Mayme Laurič. Za svoja izvajanja so žele tolike aplavz, da so morale točke ponavljati. — Le tako naprej dekleta! Kar ste napravile in kar še bote, bo v čast naselbini in naši podružnici, kakor tudi naši prvi jugoslovanski samostojni ženski organizaciji. — Isti dan na veselici je bil tudi prebran brzojav naše glavne predsednice Mrs. Marie Prisland iz Sheboygana, ki je častitala podružnici ob njeni desetletnici. — Prehitro nam je čas potekal in ločiti smo se morali rano v jutro, toda ločili smo se z veseljem, da smo zopet imeli priliko se razveseliti na prireditvi naše podružnice.

Ker ravno pišem, moram ob enem sporočiti tudi žalostno vest ki je zadela našo podružnico. Smrt nam je namreč ugrabila našo dobro članico Mrs. Angelo Gorsich, v starosti komaj 26 let. Zapušča žalostnega soproga Martina Gorsicha in sinčka Eugena ter pastorke Martina Jr., Dorothy Skedel ter Leonard. — Kdo bi si mislil, da bo smrt ravno po njej segla, saj so jo vse udeleženke zadnjega kegljanja na tekmi v Jolietu dne 3. aprila videle, kako čvrsto je kegljala pod vodstvom Planinshek Grocer's ter bila živahna in vesela. Toda, po kratkem bivanju v bolnišnici, se je morala tako nenadoma posloviti od vseh njej dragih. Bog ji bodi plačnik in naj v miru počiva. Njenemu soprogu,kakor tudi staršem, sestram in bratom ter ostalim sorodnikom, naše sožalje.

Danes, na Belo nedeljo, ko to pišem, smo imeli pri naši fari slavnost prvega sv. obhajila. Obrede prvega sv. obhajila so opravili naš novi g. župnik Rev. M. J. Butala. Popoldne so novemu g. župniku za sprejem priredili farani veselico in pozdrav. — V torek poprej smo imeli ganljivo poslovilnico v počast č. g. M. Hiti, ki je odšel v Waukegan za župnika, kot naslednik Rev. M. J. Butala. — Obema čč. gg. iskrene častitke in mnogo uspeha pri pastirovanju. — Pozdrav vsem prijateljem in čitateljem tega lista in vsem članicam SŽZ.

Josephine Erjavec, nadz. SŽZ.

—o—

PROBLEMI PRISELJENCA

Inozemci in vojaška služba v starem kraju

VPRAŠANJE: — Hočem to poletje obiskati staro domovino in dobiti permit za povratek. Imam "prvi papir". Ali mi bo to kaj pomagalo proti temu, da me vzamejo v vojake? Sem zapustil stari kraj, ker nisem maral služiti v vojski.

ODGOVOR: — Vaš permit Vam podeli pravico, da se povrnete kot inozemec izven kvote. Kar se pa tiče vojaške dolžnosti v starem kraju. niti permit niti "prvi papir" Vam ne zagotavlja, da Vas ne prisilijo služiti v vojski. Ker ste še vedno inozemec, nima ameriška vlada nikake pravice vmešati se, da Vam pomaga v tej stvari.

Dokumenti za spričevalo derivativnega državljanstva

VPRAŠANJE: — Kaki dokumenti so potrebni, da se dobi lasten "drugi papir" za osebo, ki je pridobila ameriško državljanstvo po očetovi naturalizaciji?

ODGOVOR: — Taka oseba mora biti vsaj 21 let stara. S prošnjo za spričevalo derivativnega državljanstva mora priložiti svoje rojstno spričevalo, poročni list staršev in očetovo naturalizacijsko spričevalo. Ako se ti dokumenti vpošljejo naturalizacijskemu uradu po pošti, je umestno, da se pismo registrira in da se zahteva prejemno potrdilo (return receipt requested).

Pripustitev političnih beguncev

VPRAŠANJE: — Čital sem v časopisih, da Združene Države nameravajo pripustiti politične begunce iz drugih krajev. Dva moja brata v Evropi sta taka begunca. Kaj naj storim, da jim pomagam dobiti priseljeniško vizo?

ODGOVOR: — Ameriška vlada je storila predlog, da se ustanovi mednarodna komisija, ki bi se pečala z vprašanjem političnih beguncev, ali dosedaj ni bilo nič ukrenjeno, kar bi dejanski pooblaščalo ameriške konzule, da izdajajo ameriške vize takim osebam iz edinega razloga, ker so politični begunci. Ako ste v dobrem finančnem stanju, morete poslati svojima bratoma zaprisežene izjave glede njunega vzdrževanja (affidavits of support) in jima nasvetovati, da se obrneta za vizo k ameriškemu konzulu, ki je najbližji kraju, kjer sedaj stanujeta. Kar se tiče pomoči beguncem, utegne preteči mnogo mesecev, predno se organizira predlagana mednarodna komisija in bo pripravljena predložiti konstruktiven načrt za odpomoč političnim beguncem.

Prišel je pod drugim imenom l. 1927

VPRAŠANJE: — Bil sem zakonito pripuščen v Združene Države leta 1927, dobil pa sem vizo pod imenom nekega prijatelja. Ali se to smatra kot resen prestopek? Morem-li zaprositi za ameriško državljanstvo?

ODGOVOR: — V očeh zakona Vi ste si priskrbeli svojo priseljeniško vizo na goljufiv način. Ako resnica pride na dan, bodo zavrnili Vašo prošnjo za državljanstvo, zadevo pa bodo prijavili priseljeniškim oblastim, da se začne deportacijsko postopanje proti Vam.

Krive ali pomotne informacije v prošnji za državljanstvo

VPRAŠANJE: — Ali morejo kaznovati človeka, ki je v svoji prošnji za naturalizacijo navedel nepravilne informacije glede ženine starosti?

ODGOVOR: — Prošnje za naturalizacijo, kakor tudi za "prvi papir" se napravljajo pod prisego in je zato jako važno, da se na vsako vprašanje odgovori toliko točno in resnično, kolikor je pač mogoče. Vendarle vlada ne bo brškone kaznovala prosilca radi krive prisege, razun ako so krive navedbe bile napravljene z ozirom na katere dejstva, ki imajo odločilno važnost,kar se tiče prosilčeve sposobnosti za ameriško državljanstvo. Kriva navedba glede starosti žene ni po našem mnenju zadostno resen prestopek, ki bi zaslužil kazen, ali tudi v takih stvareh je nespametno lagati.

Prepovedano je fotografirati državljansko spričevalo

VPRAŠANJE: — Kje se lahko dobi fotostat državljanskega papirja in koliko stane?

ODGOVOR: — Napraviti fotostatične posnetke naturalizacijskega spričevala je jako resen prestopek. Neki nedavni proglas o potrebi vložitve takih fotostatov za vstop v newyorško National Guard je bil pomotoma izdan in je bil umaknjen. Treba vedno pokazati izvirni certifikat.

Dogodki med Slovenci po Ameriki

Obisk

Chicago, Ill. — Te dni nas je obiskal v našem uredništvu Mr. Frank Schwab, naš naročnik iz North Side. Bil je nekaj mesecev v toplicah v Hot Springs, Ark., kjer se je zdravil. Sedaj je povedal da pojde na Willard, Wis., kjer ima majhno farmo, da si tam na farmah utrdi svoje zdravje. — Dobro srečo Frank in pa trdnega zdravja!

—

Iz domovine

Cleveland, O. — Pred kratkim je prišel iz starega kraja 23 letni Alojz Šilc, ki je prišel k svoji sestri Josipini Urankar na St. Clair Ave.

—

Smrtna kosa v Jolietu

Joliet, Ill.—V soboto je preminula po kratki bolezni za vnetjem slepiča Mrs. Martin Goršič, na Hickory St. Mrs. Goršič je bila hčer znane in ugledne družine Mr. in Mrs. Frank Terlep, stara še le komaj 26 let. Zapušča žalujočega soproga in starše in enega sina. Žalostnemu soprogu in vsem sorodnikom naše globoko sožalje, pokojnici pa raj in pokoj!

—

Kratke novice iz Clevelanda

Cleveland, O. — Iz Glenville bolnišnice je bil pripeljan na svoj dom Mr. Fr. Vegel z Monterey Ave. — Na zvezni sodniji je bilo podeljeno ameriško državljanstvo devetim našim rojakom in osmim rojakinjam, skupno 17 novih državljanov. Letos je vsega skupaj dobilo državljanstvo v našem mestu 97 naših rojakov in rojakinj. — V Glenville bolnišnico je bila odpeljana Mrs. Uršula Kalac s Kildeer Ave.

—

Rojenice

Lorain, O. — Družino Mr. in Mrs. Jos. in Amalija Mramor so te dni obiskale dobre vile rojenice in jima prinesle v dar krepkega fantka, katerega so se domači, ki imajo že dve deklici, zelo razveselili.

—

Mrs. Joseph Kukman se vrnila iz Kalifornije

Chicago, Ill. — Te dni se je vrnila iz Fontane, Calif. iz dvomesečnih počitnic soproga našega znanega rojaka slovenskega grocerista in mesarja Mr. Joseph Kukmana. Našemu uredništvu je poslal potom nje naš prijatelj in zastopnik Mr. Skubic, v Fontani kvort dobrega "Dalmatinca". Barvo in okus je imel skoro podobno, kakor Moravčev Dalmatinec svoje čase v Novem mestu. Vse osobje ga je pokusilo in hvalilo, samo eno napako je imel, prehitro ga je zmanjkalo, tako so vsi pritrdili. Eden je celo pripomnil: "Ko bi ga bilo vsaj za en dober starokrajski "puterh". — Hvala za piruhe, za Dalmatinca in lepe pozdrave vsem rojakom v Fontani. Tudi mi želimo vsem enako!

"TARZAN NA RAZISKOVANJU" (109) (Metropolitan Newspaper Service) Napisal: Edgar Rice Burroughs

Jane se je upirala, kajti strah jo je bilo teme, ki je zijala skozi odprtino v stolpu. "Stopi doli," kar bi pomenilo izgini v odprtino, je ponovil Ogdli. Jane je videla, da se ne more upirati in je nastopila težko pot v temno globino stolpa. Strah jo je bilo in ni vedela, če se še kedaj povrne od tu . . .

. . . Nekako istočasno se je Tarzan obrnil k Sborovu in ne da bi ga poprej uprašal kdo je, ga je začel izpraševati o Jane in ostalih. "Izdali so me v smrt," je lagal Sborov. "Brown ni hotel, da bi še kedaj prišel med civilizirane ljudi, bal se je, da bi ga tam izdal za morilca," je dalje lagal princ.

"Koga je umoril?" je radovedno vprašal Tarzan. "Mojo ženo," odvrne Sborov "ker je menil, da ne bo mogla vzdržati prehudih naporov v džungli. Vedel je, da jo jaz ne bi pustil same zadaj v džungli, on pa tudi ni hotel izgubiti nobenega moškega izmed družbe, kajti potovanje skozi džunglo je nevarno."

"Zakaj te je pa potem pustil?" je dvomljivo pripomnil Tarzan. Sborov je spoznal, da ni prav začel, zato je hitro popravil svoje besed. "Brown se je zaljubil v Lady Greystoke, pa ni maral da bi ga kdo pri tem motil," je lagal Sborov. Tarzanov obraz je posivel ob tej novici in roka se je krčevito stisnila.

ZGODOVINA MARIJINE BOŽJE POTI ZAPLAZ NA DOLENJSKEM

I. Šašelj.

(Dalje)

Neki večer pa, ko se je ta vozil proti domu, je zapazil z velike ceste na zaplaškem griču čudno svetlobo. To ga je tako presunilo, da je nehal zatirati zaplaško božjo pot. Pa ne samo svetna gosposka, ki je bila jožefinskega duha, se je močno protivila zaplaški božji poti in jo zatirala in prepovedovala, njej je bil nasproten in sovražen, kakor pripoveduje pravljica dalje, celo tudi tedanji trebanjski dekan, ki je bil po rodu Italijan, in janzenističnega duha, kakor se razvidi iz njegovega postopanja. Tudi on je dal podreti eno zaplaških kapel — katere so bile tri, druga za drugo, kakor pripovedujejo pravljice — češ, mi imamo v Trebnjem Mater božjo v cerkvi, čemu hoditi na Zaplaz. Ko so kapelo porušili in je odpeljal nekdo vso njeno opravo v gnojnem košu, tedaj se je ozrl voznik nazaj, pa je videl, da stoji v košu bela žena. Prav to je opazil tudi še nekdo drugi, ki je šel v mraku s polja domu. Kmalo potem pa je dekan obolel za smrt. Pa mu je očitala njegova služkinja: "Zakaj ste dali zaplaško kapelo porušiti! Dovolite, da se zopet pozida, pa boste gotovo ozdraveli!" In res je poslušal dekan njen opomin in je dovolil, da so kapelo nanovo pozidali, nakar je prav kmalo ozdravil in šel potem sam na Zaplaz, da se zahvali zaplaški Materi božji za zadobljeno zdravje.

Toda verno ljudstvo si ni dalo vzeti velikega zaupanja na zaplaško Mater božjo in ga tudi vsa nasprotovanja, vse prepovedi, kakor tudi ne podiranje kapel niso oplašila, da ne bi zahajalo v vedno večjem številu na Zaplaz iskat pomoči in tolažbe. Zato je sklenil tedanji čatežki župnik Matija Košak, da sezida na Zaplazu primerno cerkev, ki bi bila tudi zadosti prostorna za večje število romarjev. Pa je zopet naletel na nasprotovanja. Višji ukaz z dne 17. maja l. 1839. mu je celo zažugal, da na Čatežu ne bo sv. birme, če ne odpravi vse nerodnosti in nespodobnosti, ki se uganjajo na Zaplazu. Tako se je toraj nasprotovalo kraju, ki si ga je bila izvolila Marija, da bi prihajali k njej romarji v svojih stiskah in potrebah. Ko pa je prišel l. 1845. knezoškof Ant. Al. Wolf na Čatež, da posveti župno cerkev in podeli zakrament sv. birme, tedaj se je sam prepričal, da se ne gode na Zaplazu nikake nespodobnosti in da ne kažejo ljudje nobenega praznoverstva, tedaj je spoznal cerkveni knez, kako slabo je bil poučen o Zaplazu in kako zlobna so bila vsa poročila, ki so imela namen zatreti v kali božjo pot na Zaplazu. In ko je kmalu nato prosil župnik Matija Košak dovoljenja, da bi smel sezidati tam večjo kapelo ali cerkev, je dobil dovoljenje.

Prejšnja kapela je bila zidana in imela zvonik pa brez zvona. Krita je bila s škodljami. Prostor v njej je bil velik kake 4—6 metrov. V malem altarčku je stala za šipo lesena, v svilno krilo oblečena podoba Matere božje z Jezuščkom v roki. Ta podoba je bila najbrž ponarejena po prvotni podobi, katero je bil pobožni kmetič tolikokrat našel v grmovju. Kaj pa se je zgodilo s prvim Marijinem kipom, se nič ne ve.

Ko je dobil toraj župnik Matija Košak dovoljenje, se je hitro lotil dela. Postavil je od prve kapele proti severozahodu novo cerkvico, a brez zvonika, imela pa je kor za pevce. Ko je bila l. 1848. dozidana, jo je poslikal slikar Kurz pl. Goldenstein v letih 1850 in 1851 na presen zid s slikami iz Marijinega življenja. Cerkvica ni bila posebno prostorna. L. 1855. pa jo je blagoslovil za časa župnika Jurija Kobeta trebanjski dekan Jož. Rozman. Toda tudi ta cerkvica še ni imela miru. Ker je prihajalo vedno več romarjev na Zaplaz, cerkvica pa je bila za večje število romarjev pretesna, sklenil je župnik Jože Gregorič, da jo prezida, poveča in prenaredi. Dolgo je prenarejal, prezidaval in popravljal, pa se mu vse delo ni kaj posrečilo. Prenovljena cerkev je bila dolga 30 metrov, visoka do strehe pa 4 metre. Temelj je bil pa slab, k večjemu kakih 30 cm v zemljo zakopan. Imela je dva zvonika in sicer ob prezbiteriju. In ta cerkev je stala potem do l. 1906. L. 1902. pa je pripeljala božja previdnost na Čatež za župnika sedanjega g. župnika Hinkota Povše-ta, moža izrednih zmožnosti in talentov, katerega prva skrb je bila, sezidati na Zaplazu cerkev, ki bo res dostojna za nebeško Kraljico, ki deli toliko dobrot in milosti na tem svetem kraju že čez sto let, ki naj bo pa tudi dosti prostorna za še večje množice romarjev. In res je sezidal prav lepo in prostorno svetišče na Zaplazu v čast božjo in Marijino, a na Čatežu poleg župnišča pa tudi še "prosvetni dom" s pomenljivim napisom: "Naš dom", s katerima stavbama si je postavil neminljiv spomenik, ki bo pričal vsem prihodnjim rodovom, koliko premore tudi en sam človek, ki je vnet za čast božjo in Marijino in komur je na srcu tudi izobrazba naroda.

3. julija l. 1902. prispel je g. župnik na Čatež in se je nemudoma lotil dela za novo cerkev na Zaplazu, da postavi čimpreje Mariji spodobno svetišče. Začeli so precej lomiti in pripravljati kamen in drugo gradivo. In ko je bilo v štirih letih vse pripravljeno, začeli so kresno nedeljo l. 1906 podirati staro cerkev. Temeljni zid prezbiterija stare cerke je ostal, samo zvišali so prezbiterij in ga obokali. Vse drugo so pa porušili. Načrt za novo cerkev je napravil Rudolf Treo, stavbenik v Ljubljani, po navodilih stavb. nadsvetnika Vašič-a. Dolga je 31.5 m, širina ladje 11.5 m, v kapelah pa po 18 m. Prvo leto so dozidali cerkev do vrha, drugo leto 1907 pa so jo pokrili. Popolnoma dovršena pa je bila šele v letih 1925 in 1926, ko sta bila dozidana tudi oba zvonika, v katerih pa ne visi še noben zvon, katerih dozdaj še ni bilo mogoče naročiti vsled pomanjkanja denarja po svetovni vojski in denarni krizi in stiski v zadnjih letih. Prostora ima cerkev za kakih 2000 ljudi. Veliki altar iz stare cerkve s čudodelno podobo Matere božje so postavili v stransko kapelo, natanko tako, kakor je bil prej. V veliki altar pa so postavili novo Marijino podobo z božjim detetom, obdano z angeli. Načrt za veliki altar je naredil g. Franc Avsec, nekdanji župnik v Št. Jurju pod Kumom in sicer po šentjurskem. Kip Marijin in angelov okoli nje pa je tirolsko delo iz Grödena. L. 1912 je dobila cerkev nove klopi. Posvetil pa jo je knezoškof † dr. Ant. Bon. Jeglič 14. oktobra l. 1917.

In kaj je z Marijino podobo? Cerkev ima dve stari Marijini podobi. Ono iz lesa izrezano na starem altarju na tabernaklju, ki je bila nekdaj v mali kapeli, kakor je zgoraj omenjeno, in sicer v svilo oblečena, ki so jo prvotno častili. To so pa kasneje predelali, ji vzeli svileno obleko, jo prebarvali in pozlatili, kar bi sicer ne bi bili smeli storiti, marveč bi jo bili morali pustiti, kakršna je bila prvotno. Drugo podobo Marijino in sicer sliko, pa je naslikal na platno slikar Goldenstein in je zdaj na stranskem altarju Matere božje na evangeljski strani. Ljudje obe častijo, posebno pa prvo, prvotno.

Zaplaška božja pot je znana že čez sto let. Pa ne samo Dolenjcem, ampak tudi drugim Slovencem, kakor tudi Belokranjcem, Kočevarjem in Štajercem, ki hodijo že od nekdaj k zaplaški Materi božji iskat pomoči. Nekdaj pa so hodili sem tudi Korošci, Goričani in Tržačani. Od spomladi do jeseni pa prihajajo ob nedeljah in praznikih tu sem kaj radi tu Ljubljančanje in sicer z vlakom do Št. Lovrenca ali Velike Loke, potem pa peš. Zadnja leta pa se vozijo večkrat tudi z auti, ali autobusi, posebno odkar je cesta od Velike Loke do Čateža tako lepo urejena in gladka in je nekdanji grdi čatežki klanec odpravljen. Kdo bi mogel sešteti samo imena veliko tisoč samo podpisanih različnih zaplaških romarjev, ki so podpisani v štirih prav debelih in obsežnih "spominskih knjigah", ki segajo nazaj do l. 1882., ki se priporočajo Mariji v različnih dušnih in telesnih potrebah, ali pa se zahvaljujejo za prejete milosti in uslišanja! Med drugimi so bili tudi že grofi in knezi. Nekateri romarji se zahvaljujejo tudi v pesmicah, celo v nemških. Tako je nekdo zložil in zapisal l. 1889. tri strani dolgo nemško pesem v čast zaplaški Mariji pomočnici. In kolikokrat prihajajo nekateri na Zaplaz! Tako je zapisala Marija Stepan iz Suhorja nad Metliko 14. avg. l. 1888: 40tič sem ta sv. kraj obiskala, in Marija Gršič od ravnotam: Jaz pa 30tič. L. 1931. pa je povedal neki Štajerec iz Rajhenburga, da je bil ravno 50tič na Zaplazu v zahvalo zaplaški Mariji, ki ga je ozdravila v mladosti, ko je bil v vojaških letih, in je bil na tem, da popolnoma oslepi.

(Konec prih.)

BOGATAŠ DOBIL VELIKO DRUŽINO

L. E. Douglass iz Hutchinson, Kans., (spodaj v ospredju), ki lastuje 14 oljnih vrelcev, se je odločil, da bo za Veliko noč vzel svoje tri otroke v Chicago. Otroci pa so hoteli vzeti s seboj na potovanje vso svojo mlado tovarišijo in, da jim ugodi, je oče najel celi vlak ter v resnici odpeljal vso družbo, 37 oseb, v Chicago.

—o—

SLEPARSKA IGRA V MOSKVI

Ko ob mrzlih zimskih dneh žvižga ledena burja po moskovskih cestah in vrtinči predse sneg, moreš videti na Rdečem trgu, pred Leninovim mavzolejem molčečo gručo ljudi, ki ji ni mar mraza in ki potrpežljivo čaka,da sme vstopiti v mavzolej in molče pozdraviti Lenina.

Če so slednjič prispeli v mavzolej, je ondi le še črna ljudska gmota, ki je nema in skoraj negibna in se komaj vidno bliža sarkofagu, ki so v njem posmrtni ostanki Lenina. Skoraj otipljivo se odraža vzbočena lobanja mrtveca v polumraku ozadja. Poteze njegovega obraza so voščene in okamenele. Vsi ti ljudje, ki stoje krog steklene krste Leninove in ki so semkaj priromali, so kot v oblasti skrivnostnega čara. Vendar bi bilo napak misliti, da pogled na mrtveca tako učinkuje nanje. Tudi ko je bil Lenin še živ, ni imel sugestivnih moči do ljudi in ni znal obvladati ljudskih množic. Nasprotno — prav do svojih poslednjih dni je bil spričo ljudstva tujec, teoretik, ki ga ni nihče razumel, ki je mnogo časa bival v inozemstvu, v krogu mednarodnih prekucuhov in je hladnega razuma izdeloval načrt za "osvobojenje" ruskega naroda. Živi Lenin je bil ljudstvu tako oddaljen in zmeraj proč od njega, kakor je njegovo balzamirano truplo na Rdečem trgu oddaljeno od življenja.

To, kar ljudi krog mrtvega Lenina tako prevzame, ni nič drugega kot vpliv tistega "poveličevanja", ki so ga polagoma ustvarili krog njega. Če človek odide iz mavzoleja na Rdečem trgu in še zmeraj vidi v duhu izrazite obrise Leninove lobanje,tedaj moreš po moskovskih cestah, v izložbah in na razsvetljenih banderih videti isto podobo tisočkrat in v nadnaravni velikosti, podobo, ki jo že dve desetletji vtepajo ruskemu narodu v glavo. Zaeno pa so krog Lenina navajali ono bajko, ki so jo znali prav tako dosledno in učinkovito vcepiti v ljudstvo. Ker je ruski človek tako sprejemljiv za skrivnostna dogajanja in čuti tudi potrebo, da se kje duševno odpočije, je tozadevno vplivanje odlično uspelo. Za mnoge, ki jim je bila prej cerkev ali kapelica smoter njih hrepenenja,je postal mavzolej na Rdečem trgu prava pravcata romarska cerkev. Dasi nihče ne kleči in ne moli pred Leninovo krsto, pa so srca teh Leninovih romarjev vendarle prešinjena s pričakovanjem in dozdeva se, da jih preveva nekakšen nejasen in nedoločen občutek, nekako mistično upanje, da bo prišlo iz tega kraja ali iz nauka tega tihega moža odrešilno zveličanje težko preizkušenemu ruskemu narodu.

Toda — kaj pa ta množica ve o tem nauku! Ničesar, izvzemši nekaj citatov, ki jih niti ne razume. Še manj pa se ji sanja, da je v tej državi, kjer je Lenin nabolj češčen in slavljen, njegov nauk mrtev — kot je mrtev njegov oznanjevalec. Množica se pač zaveda, da je to, kar je bilo na Leninu umrljiega, z znanstveno umetnostjo ohranjeno poznejši dobi, ne ve pa, da je njegov nauk le malo časa dalj živel ko Lenin.

Ker ta brezbrižna množica ne sme po volji Stalina zvedeti, da je ta nauk že zdavnaj mrtev,zato izgovarjajo in hvalijo v sovjetski knjigi z imenom Lenina tudi ima tistega moža, ki je postal grobar leninizma. Zatorej se nikoli ne imenuje Leninovo ime, če ni kakorkoli že v zvezi s Stalinom, zatorej zmeraj skupno kažejo sliki Lenina in Stalina na kakih odlikovanjih in kolajnah. Da bi ljudstvo ne zvedelo, da je Stalin razpustil dediščino Lenina in da je na ruševinah njegovega nauka postavil krvavo oblast, ki niso njena temeljna načela nič manj življenjsko neresnična in ljudstvu tuja ko Leninov nauk, se daje Stalin na vse pretege proslavljati in se po časopisju hvaliti kot najduhovitejši voditelj naroda, ki zvesto upravlja Leninovo zapuščino.

Zato je vsa propaganda Sovjetske Rusije usmerjena v to, da se Stalinovo in Leninovo ime nerazdružno vcepi v dušo ruskega naroda in da bi veljal Stalin kot edini pravomočni naslednik in zvesti izvrševalec Leninove zapuščene, tako da bi se ime Stalina spojilo v en sam pojem z imenom Lenina.

S to propagando, ki jo vrši jo z neznansko vztrajnostjo in največjo smotrnostjo, je hotel Stalin odstraniti vsakršno sumnjo v narodu. Medtem je pa brezvestno zavrgle vse ostanke Leninove zapuščine. In ko je vrgel v svet pravljico o Trockijevi nevarnosti, je dal pomoriti vse Leninove zveste pristaše in somišljenike drugega za drugim. Lenin v stekleni krsti na Rdečem trgu pa ne more govoriti in zatorej Stalinu ni nevaren. Le malo je tistih, ki jim je znana Leninova oporoka, kjer svari toavriši pred Stalinom in jim priporoča, "da bi o priliki Stalina kot strankinega generalnega tajnika odstranili."

Če je Lenin dejal nekoč, da je vera le mamiza ljudstvo, tedaj pač ni slutil, za kakšno velikansko sleparijo se bo nekoč zlorabljalo njegovo ime, ki naj bi ruskemu narodu pomenilo jedro nove vere.

Osleparjeno ljudstvo pa stoji v mavzoleju in čaka v mrazu ruske zime na Rdečem trgu. — To so obupani, zgarani in izžeti ljudje, ki jih je boljševizem pahnil le v neskončno trpljenje, bedo in revščino in jim vzel vsakršno veselje do življenja. Ljudje so to, ki se zatekajo iz pregrozne resničnosti v — mistiko. Zatorej bodo tako dolgo romali na Rdeči trg, dokler ne bo nastopila nova doba, ki jih bo spet razvedrila in osrečila in dala njih življenju novo vsebino.

—o—

GORKI PLAŠČ NAŠE ZEMLJE

Iz znanstvene revije "Wissen und Fortschritt", ki izhaja v Frankfurtu na Nemškem, posnemamo te-le podrobnosti o gorkem plašču naše zemlje: Zračna plast, ki obdaja zemljo, je nekako podobna plašču, ki zemljo in njene prebivalce varuje ledenega mraza, kakršen vlada zgoraj v silnem vsemirju. Solnce nam vsekakor dobro služi, saj nam daje dovolj toplote. Toda prav toliko gorkote pa izžareva zemlja iz sebe tamkaj, kjer ni solnčnih žarkov, kjer torej solnce ne sije. Zemlja torej dobiva vase prav toliko gorkote, kolikor je na drugi strani izgublja. Izguba in dobiček si torej delata ravnotežje.

Povprečna toplota na zemlji znaša nekako 15 stopinj C. V taki toploti ljudje lahko prebivajo. Ta prijetna toplota pa ostaja pri nas tako, da v kratkovalovnih žarkih prihaja od solnca k nam ter se tukaj spreminja v dolgovalovne žarke, katere objame zračni plašč zemlje ter jih priklene na njo. Ko bi zemlja ne imela tega plašča, bi povprečna toplota naše zemlje bila za celih 38 stopinj nižja, to se pravi, da bi povprečna gorkota na zemlji znašala — 23 stopinj C, da bi torej življenje na zemlji, če bi bilo še kaj, ne bilo prav nič prijetno.

Da zrak in njegov zračni plašč tako dobro držita toploto, je vzrok ta, ker je zrak le zelo slab prevodnik toplote. Izmed sestavnih delov zraka pa je najslabši prevodnik toplote ogljikova kislina. Ta še enkrat bolj trdno varuje toploto na zemeljski površini, kakor pa sam zrak. Ker je ogljikova kisilna tudi težja, kakor zrak ter se zaradi tega zbira bolj na spodnjih plasteh, bi torej lahko rekli, da ima zračni plašč zemlje še toplejšo podlago v ogljikovi kislini.

Ogljikova kislina sama v glavnem izvira iz ognjenikov, v manjšem delu je tovarniškega izvora. Prav gotovo je, da imajo plini, ki jih bruhajo iz sebe ognjeniki, v sebi silne množine ogljikove kisline. Čeprav namreč se vedno sproti porabljajo velikanske množine ogljikove kisline, vendar je na zemlji nikdar ne zmanjkuje in jo je v ozračju vedno enako. Tudi človek nekoliko proizvaja ogljikovo kislino. Človek v tovarnah in v domačih ognjiščih vsako leto požge nekako 2 milijardi kg premoga, iz katerega se narede silne množine ogljikove kisline in repela. Različni avtomobili, ki jih je dandanes kakor listja in trave že po vsem svetu, iz svojih izpuhov vsako leto puhnejo milijone ton ogljikove kisline. Vsa ta kislina pa gre nazaj v zrak. Vendar vsa tako pridobljena ogljikova kislina v našem ozračju ne pomeni kaj mnogo, ker je one naravne ogljikove kisline, ki je v našem ozračju, silno veliko. Izračunali so, da je v ozračju nič manj kakor 2.5 trilijona ton ogljikove kisline.

Plašč in njegova podloga,ki obdajata našo zemljo ter jo varujeta prevelikega mraza, sta torej kaj umno sestavljena in narejena. Mojster ju je delal.

—o—

ESKIMSKI PSI V VOJAŠKI SLUŽBI

Francoska raziskovalca Perez in Victor sta pripeljala iz arktičnih dežel v Francijo trop eskimskih psov, ki so jih v francoski vojski preizkusili za prevažanje municije. Poskusi v navzočnosti generalov Mittelhauserja, Dusieuxa in Garcheryja so se pozitivno obnesli, in zdaj dobijo pse te vrste vsi francoski alpski polki. Eskimski psi v vsakem pogledu nadkriljujejo dosedanje alpske pse v Franciji. V pogledu moči in urnosti presegajo zmogljivost vojakov. Eden izmed eskimskih psov je privlekel 80 kg težki tovor živil do 2400 m visoko ležeče utrdbe Gondrans in je rabil za to pot samo 100 minut.

—o—

List "Am. Slovenec" je last nina katoliških Slovencev v Ameriki. Kdor podpira katoliški list "Am. Slovenca," podpira katoliške Slovence v Ameriki.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Vsem našim dragim naročnikom in prijateljem v Leadville, Colo. in tamošnji okolici sporočamo, da je sprejela zastopništvo za lista "Am. Slovenec" in "Novi Svet" rojakinja **Miss Mary Klun,** katera je pooblaščena, da sprejema naročnino za imenovana lista, za oglase in knjige ter vse kar je v zvezi z našim podjetjem. Vsem rojakom jo prav toplo priporočamo, da ji gredo na roko in pomagajo širiti dober tisk med naše ljudi.

Uprava "Am. Slov." in "Novi Svet"

120 AKROV FARMA

je na razpolago za prodati, ali za v najem, ali pa še boljše pogoje. Star sem 67 let in še lahko vse delam. Katerega bi veselila ta ponudba mi naj piše, ali pa pride pogledat v Harrieto, Mich. Naslov: **John Volf, Harrieta, Mich.**

DENARNE POŠILJATVE

odpravljamo po dnevnem kurzu in so dostavljene prejemnikom brez vsakega odbitka na dom potom pošte. Včeraj so bile naše cene:

V Jugoslavijo: Za:	Din:	V Italijo: Za:	Lir:
$ 2.55	100	$ 6.50	100
$ 5.00	200	$ 12.25	200
$ 7.20	300	$ 30.00	500
$10.00	420	$ 57.00	1000
$11.65	500	$112.50	2000
$23.00	1000	$167.50	3000

Pri večjih svotah poseben popust

Za izplačila v dolarjih:
Za $ 5.00 pošljite ..... $ 5.75
Za $10.00 pošljite $10.85
Za $25.00 pošljite $26.00

Vsa pisma pošljite na:
JOHN JERICH
1849 West Cermak Road
CHICAGO, ILL.

KADAR PIJETE
Monarch pivo

pijete dobro in izborno pivo, skrbno izdelovano. — Vedno pazite, kako pivo se vam servira. — Na zapadni strani Chicage razpečava MONARCH PIVO

JOHN KOCHEVAR
West Side Distributor of MONARCH BEER
2215 W. 23rd St. Tel. Canal 6177 Chicago, Ill.

DR. J. E. URSICH
ZDRAVNIK IN KIRURG
1901 W. Cermak Road
CHICAGO, ILL.
Uradne ure: 1—3 popoldne in 7—8 zvečer izvzemši ob sredah.
Rezidenčni telefon: La Grange 3966
Uradni telefon: Canal 4918
PO DNEVI NA RAZPOLAGO CELI DAN V URADU.

ROJAKI SLOVENCI!

Kadar želite okrasiti grobove svojih dragih, ne pozabite, da imate na razpolago lastnega rojaka.

Postavljam in izdelujem vse vrste nagrobne spomenike v vseh naselbinah države Illinois. Cene zmerne, delo jamčeno, postrežba solidna. Se priporočam!

Kadarkoli nameravate kupiti nagrobni spominski kamen, pišite na podpisanega za vsa pojasnila in za cene. V Vašo korist bo.

Joseph Slapničar
SLOVENSKI KAMNOSEK
527 North Chicago Street,
JOLIET, ILL.
Telefon 2-4787

"Dušica"

ROMAN

Spisala B. Orczy
Prevedel Paulus

Nepotrpežljivo je vzdihnil Blakeney. Čulo se je skoraj ko obžalovanje.

Andrej ga je razumel. Saj je bil njegov najožji prijatelj. Vedel je, kaj pomeni nepotrpežljivi vzdih —.

Percy si je želel na Angleško, domov, k Margareti —. Par ur je hotel spet biti srečen pri njej. In miru si je želel, ki si ga že par mesecev ni mogel prav privoščiti —.

Armandove neumnosti pa so vse pokvarile in zmešale načrte, ki si jih je previdni vodja napravil za bodočnost.

Seveda je Blakeney računal z možnostjo, da bi ga ovire utegnile še zadržati v Franciji. Le z enim ni računal, — da bo te ovire povzročila nepokorščina enega njegovih zaupnikov, da mu bo nepokoren Armand in mu prelomil dano besedo.

In to mu je vzelo njegovo prirojeno, običajno dobro voljo in mu vzbujalo težke, hude slutnje.

Neizogibna, neizprosna usoda se je oglašala tudi na njegovih potih, ki so dotedaj bili še vsikdar srečni.

Z bolestnim vzdihom se je obrnil zvesti prijatelj v stran ter šel da oskrbi voz in izbere konja.

"In ti, Percy, kako se ti vrneš v Pariz?" je vprašal, ko je opravil.

"Ne vem še, kako. Jezditi vsekakor ne bo varno. Kakorkoli bom skušal priti do mestnih vrat in v mesto. Za vsak slučaj imam pripravljeno izkaznico.

Konje pa pustiva tu na polju," je pridjal in pomagal Andreju zapreči. "Nič hudega se jim ne more zgoditi. Kak siromak-begunec jih bo morebiti našel, pomagali mu bodo pri begu. Naj mu Bog pospeši rešitev! Prijatelja Acharda pa bom že o priliki odškodoval.

Sedaj pa z Bogom, dragi prijatelj! Še nocoj upam da ti prinesem novic. Če pa ne, pa jutri ali pojutrišnjem.

Z Bogom! Bog te obvari!"

"Bog te obvari, Percy!" je dejal Andrej vneto.

Sedel je na voz, prijel za vajeti in pognal.

Težko kakor svinec mu je leglo na dušo. Čudna vlažna megla mu je zagrnila oči in skoz njo je zadnji krat videl mogočno postavo svojega zapovednika in prijatelja.

Z rokami v žepih, visoko vzravnan, plečat in razkoračen je stal sredi samotne ceste, kot bi izzival neizprosno usodo, ki se mu je bližala —.

XII.

"O IZDAJSTVU NI MOGLO BITI GOVORA —."

Gospod Percy Blakeney ni v Parizu nikdar dalje ko dva dni ostal na enem stanovanju.

Ni bilo težko, dobiti v tistih dneh prenočišče za par dni. Seveda je bilo treba dobro plačati in vnaprej plačati sobo, ki je bila vse prej ko udobna in snažna. Revolucija je izpraznila cele vrste stanovanj. Ljudje so zbežali, drugi so bili v ječah ali pa mrtvi, tujci niso prihajali in lastniki stanovanj so le preradi zaslužili v tistih dneh.

Postava je predpisovala, da je treba najemnika naznaniti v 24 urah ter podati tudi opis njegove osebnosti in napoved o njegovem poklicu.

Pa teh 24 ur se je dalo raztegniti na 48, če je najemnik dobro plačal. In na tak način si je kdorsibodi lahko za dva tri dni privoščil vsaj streho in miren stan, ne da bi bil odbor za javno varnost zanj zvedel.

Tudi Blakeney si je poskrbel novo stanovanje, ko je tisti ponedeljek krog poldne prispel nazaj v Pariz.

Misel na Hastingsa in Dewhursta, ki sta hitela v Mantes s kraljevskim sinom, ga je za trenutek spravila spet v dobro voljo, pozabil je celo na nevarnost, ki mu jo je nakopal Armand s svojim verolomstvom in svojo nepremišljenostjo.

Blakeney je bil orjak na moči, železne živce je imel, sicer bi ne bil vzdržal silnih naporov v zadnjih 24 urah, od trenutka ko je selil Simonove ljudi pa do ponedeljka opoldne, ko je pri stranskih mestnih vratih končno prepričal službujočega narednika, da je pošten kamenar, ki si je prišel iskat dela v Pariz.

Ves ta čas ni imel niti za trenutek počitka, ni čuda da je čutil utrujenost, noge so ga bolele, četudi si tega ni hotel priznati, in lačen je bil.

Stopil je v skromno gostilno in si naročil obed.

Delavci in dninarji so sedeli pri mizi, oblečeni prav kakor on sam, tudi umazani kakor on sam, ki se že dva dni ni imel prilike umiti, pa je medtem nosil zaprašeno Simonovo pohištvo, hodil z otrokom po blatnih ulicah in cestah ter posedal dolge ure na premogarskem vozu. Nihče se ni zmenil zanj.

Tako je bil lačen, da mu je neokusno pripravljeni obed prav dobro dišal. Molče je jedel in se na videz ni zmenil za drugega ko za svojo govedino in za prikuhe.

Pa Blakeney bi ne bil to, za kar ga je priznaval ves svet, drzen pustolovec in podjeten kovar, če bi ne imel ušes odprtih tudi za plitve pogovore po zakotnih gostilnah in za poulične novice, ki bi utegnile biti važne zanj.

Govorili so o politiki, o grozodejstvih vlade, o suženjstvu, ki ga je prinesla republika svobodnemu francoskemu ljudstvu. Imena revolucijonarnih kolovodij so si polglasno šepetali, naglo zadušene kletvice so letele na Herona in na njegove vohune, — o Capetu pa ni bilo slišati besedice.

Blakeney je zasodil, da so Chauvelin, Heron in njihovi pomočniki zamolčali otrokov beg in da ga bodo skrivali dokler jim bo to mogoče.

O Armandu in njegovi usodi seve tudi ni ničesar čul. Ni bil tako znana in važna osebnost, da bi se bila širša javnost zanimala zanj.

Videl ga je v Chauvelinovi družbi v nedeljo zvečer in prav nič ni dvomil, da so ga pridržali v zaporu, — razen če so mu morebiti dali navidezno svobodo ter poslali vohune za njim, da bi ujeli njegovega zapovednika.

In pri tej misli je minila Blakeneya vsa utrujenost. Stisnil je usta in drzna veselost mu je iznova zaigrala v očeh.

(Dalje prih.)

NOVI SVET je poučen, zabaven in zanimiv slovenski mesečnik v Ameriki.

Prinaša zanimive zgodovinske podatke o ameriških Slovencih, poučne članke, zanimive črtice iz življenja slovenskih izseljencev in lepe povesti. Stane na leto samo $2.00; za Kanado in inozemstvo $3.00. — Naročnino je poslati na:

NOVI SVET 1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

S.P.D. sv. Mohorja

Ustanovljena 31. decembra, 1921. Inkorporirana 12. oktobra, 1923.

SEDEŽ: CHICAGO, ILLINOIS.

Odbor za leto 1938:

Predsednik: **Jos. Zicherl**, 2001 W. 19th Street
Podpredsednik: **Jos. Beribak**, 1811 W. Cermak Road
Tajnik: **Jos. J. Kobal**, 2113 W. 23rd Street
Blagajnik: **Jos. Oblak, Jr.**, 2313 So. Winchester Ave.
Zapisnikar: **Karolina Pichman**, 2326 So. Wolcott Avenue
Duhovni vodja: **Rev. Alexander Urankar, OFM.**
Nadzorniki: **John Densa**, 2730 Arthington Ave. — **Theresa Chernich**, 2024 W. Coulter St. — **Frank Dolenc**, 2015 W. Coulter St.
Porotniki: **John Mlakar**, 1925 W. 22nd Place — **Math Hajdinjak**, 2017 W. 21st Place — **Louis Duller**, 2241 So. Wolcott Ave.
Družbeni zdravnik: **Dr. Jos. E. Ursich**, 2000 W. Cermak Rd.
Vratar: **Charles Medic**, 1844 W. 22nd Place.

Uradno Glasilo: "Amerikanski Slovenec".

Družba zboruje vsako prvo nedeljo ob 1:30 popoldne v cerkveni dvorani sv. Štefana, na 22nd Place in Lincoln ulici.

Družba sprejema v svojo sredo moške in ženske od 6. do 45. leta starosti. Pristop v Družbo je samo en dolar. Družba plačuje $7.00 na teden bolniške podpore, za kar se plačuje po $1.00 na mesec mesečnine, in nič v slučaju, ako član umrje. To je izvanredna ugodnost za vsakega Slovenca v Chicago. Rojaki, pristopajte v to domačo družbo!

Za vsa pojasnila glede Družbe in njenega poslovanja se obrnite na družbenega tajnika ali pa predsednika.

IZ URADA SLOVENSKE PODP. DR. SV. MOHORJA CHICAGO, ILL.

Chicago, Ill.

Na zadnji letni seji je bilo sklenjeno, da se bodo seje za mesec junij, julij, august in september vršile vsako prvo sredo v mesecu, namesto nedelje. Kjer se bo pa vršila KSKJ kegljarska tekma na prvo nedeljo v maju, se je na zadnji seji, na prošnjo nekaterih članov sklenilo, da se bo naša prihodnja redna seja vršila v SREDO, dne 4. maja točno ob 8:15 zvečer v cerkveni dvorani sv. Štefana.

Člani, ki pridete plačati na dom, prosim, da pridite v soboto dopoldan. Popoldan v soboto in celi dan v nedeljo ne bo tajnika doma. Prosim, da vpoštevate to naznanilo.

Ponovno prosim in opominjam člane, ki ste zaostali z svojim asesmentom, da Vaš dolg plačate čimpreje mogoče in to brez posebnih opominov.

Naš piknik se bo letos vršil v nedeljo (prvo v mescu) dne 7. augusta 1938. Več o tem pozneje.

Z sobratskim pozdravom,

Jos. J. Kobal, tajnik

VIŠEK ZLOBNOSTI

Chicago, Ill. — Skoraj neverjetno, da more biti kdo tako zloben: Na dvorišče doma, kjer živi sedem let stari Norman Shorman, blizu Winthrop Harbor, je pridrvel neki avto mobilist ter tamkaj ubil pred dečkovimi očmi njegovega psa. Namesto pa, da bi na kak način skušal poravnati škodo, je šel divjak še dalje: Stopil je iz avtomobila, snel psu ovratnik ter oddrvel z njim.

—o—

'ŠIRITE AMER. SLOVENCA"

Učite se angleščine
iz Dr. Kernovega
ANGLEŠKO - SLOVENSKEGA BERILA
"ENGLISH-SLOVENE READER"
kateremu je znižana cena in stane samo: **$2.00**
Naročila sprejema
Knjigarna Amerikanski Slovenec
Chicago, Illinois 1849 W. Cermak Road,

ŠMARNICE

katere priporočamo slovenskim čč. gg. duhovnikom, slovenskim družinam in posameznikom za mesec majnik:

1. *EVHARISTIČNE ŠMARNICE, založene ob priliki evhar. kongresa v Ljubljani, zl. ob.*....$1.50
2. *MARIJA V PREDPODOBAH IN PODOBAH, Jože Volc* 1.00
3. *SVETA MARIJA ALAKOK, Blaž Dvoršak*.. 1.00
4. *MARIJA IN SV. MAŠA, Val. Bernik*..... 1.00
5. *LAVRETANSKE ŠMARNICE, J. Jerše*..... 1.00
6. *LEPA SI, LEPA SI, ROŽA MARIJA, Vekoslav Skuhala* 1.00
7. *MARIJA VRTNARICA NAŠEGA SRCA*.... 1.00
8. *NA SV. GORO, M. Brumat* 1.00
9. *MARIJA VZROK KRŠČANSKEGA ŽIVLJENJA, Fr. Kruljc* 1.00
10. *MARIJINA BOŽJA POTA V EVROPI, Jos. Lautižar* 1.50
11. *PO MARIJI K JEZUSU, J. M. Seigerschmid* .75
12. *POZDRAVLJENA KRALJICA, J. Jerše*..... 1.00
13. *RIMSKE ŠMARNICE, Dr. Mich. Opeka*..... 1.00
14. *ŠMARNICE ARŠKEGA ŽUPNIKA*..... 1.00
15. *ZNAMENJA NA NEBU, J. Jerše*..... 1.00

Naročila je poslati s potrebnim zneskom na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

Pisano polje

J. M. Trunk

Rdeče skrbi.

Avstrija je šla. Pri naših rdečih bratih izgleda, kakor bi jo bila zafučkala prav le katoliška cerkev, in vsaj "klero-fašizem si je izkopal grob samemu sebu", pravijo pri "Proletarcu". Tudi pri "Prosveti" izgleda sodba o avstrijski katoliški cerkvi, kakor bi bila izvršila samomor. Dalje izgleda po rdečem pisanju, da je s koncem Avstrije prišel tudi konec katoliške cerkve vsaj tam.

Pravim in pripomnim pred vsem, da je v tako kritičnih momentih zadržanje tudi katoliške cerkve vrlo prekerno in enako kritično. Kolikor gre za golo politično zadržanje, kak napačen korak ni nemogoč. Sodba se lahko izreče, presojanje pa je zelo težavno. Prav iz najbolj merodajnih avstrijskih krogov sem jaz že pred dolgim časom dobil zelo pesimistično sodbo o političnih strmljenjih. Sodba se je glasila, "da je vse skupaj le ena sama kolobocija". Delali so se pač poizkusi, kjer še ni bilo izkušenj. Gola zlobnost je, ako rdeči krogi zdaj identificirajo katoliško cerkev z avstrijsko politiko. Ali vam ni pogodu poziv, da naj se cerkveni krogi ne umešavajo v politiko? To ste vi sami vedno zahtevali. Stališče do nove situacije po Hitlerjevi nasilni okupaciji in zadržanje kardinala Innitzera je vprašanje zase. Srce je hudo vleklo že od nekdaj, avstrijski patriotizem je bila le prisiljena roba. Saj izjavljajo zdaj Hitlerevi govorniki, da je "Nemčija zdaj zmagala v svetovni vojski". Kateremu Nemcu bi od veselja ne igralo srceč? In ta "zmaga" ni ravno le kako širokoustno pretiravanje. Saj strmi ves svet in ne ve, kaj naj počne. Ako Hitler še dalje koraka in mu uspe, in vsi pogoji so na dlani, bo še marsikomu postalo vroče, nemško veselje pri vseh Nemcih pa se podvojilo in potrojilo. Uspeh je huda roba, in navadno se nihče ne upraša, odkod uspeh pride. Pri uspehu vse kriči: "Heil Hitler." S tem ne trdim. da bi se zadržanje ne moglo podvreči opravičeni kritiki. Ko se je prikazala Hitlereva škornja, se je pričakovalo na merodajnem mestu, da bodo katoličani umrli junaške smrti. Niso umrli take smrti, zdaj jih lahko kritizirate, če ste kritiki, ne pa kritikastri.

Pri naših slovenskih rdečih bratih pa izgleda, kakor bi bili v pravih skrbeh, da je konec katoliške cerkve, ali da je legla sama v grob. Veseli bodite, če je legla v grob, saj ji vi že dolga leta ta grob kopljete. Ali ne zavijate hudo hinavsko svojih oči nad tem grobom? Skrbi si lahko prihranite, katoliška cerkev je videla že vse hujše viharje.

—o—

ENOLETNO OBVEZNO DELO ZA MLADE NEMKE

Pruski ministrski predsednik maršal Göring je izdal ukaz, da se mora vsaka Nemka pod 25. letom podvreči enoletnemu obveznemu delu, če hoče dobiti službo. Naredba se nanaša na vse ženske do 25. leta starosti, ki niso bile 1. marca letos kakorkoli zaposlene ali nameščene.

—o—

NAJVEČJA URA NA SVETU

Največjo uro na svetu so postavili na 267 m dolgi peron glavne postaje v Lipskem. Nje kazalnik ima premer 2.70 m. Na tej postaji, ki je največja v Nemčiji, je 200 ur in vse so priključene na uro, katere tek urejajo vsako jutro po nekem Morseovem znaku iz Berlina. Vseh teh 200 ur poganja elektrika.

—o—

ŠIRITE AMER. SLOVENCA"

Učbenik Angleškega jezika

Vsebuje SLOVNICO in kratek SLOVAR.

Zelo praktična knjiga. Žepne oblike.

TA NOVI SLOVAR ima posebno poglavlje o ameriški angleščini. Slovar je priredil in sestavil znani profesor J. Mulaček, ki je bival več let v Ameriki. — Knjiga ima 295 strani.

CENA:
Trdovezan v platno.... $1.50
Broširan mehko $1.25

Naročila s potrebnim zneskom je poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

NEKAJ KRASNEGA

ZA MESEC MAJNIK

Lep altarček z Marijinim kipom z nezlomljive medenine, ki se ne ubije.

Krasni altarček, ki ga vidite tu na sliki je 9 in pol inčev visok. Vlit je iz medenine, ki se ne ubije, če pade iz rok. Krasno barvan z krasnimi barvami. Je pravi kras za vsako katoliško družino. S tem altarčkom gre skupaj krasen Marijin kip, ali pa če želite kip Srca Jezusovega, ali pa kip cvetke sv. Terezije. Tudi kipi so vliti iz nezlomljive medenine.

cena $2.00

V vašem domu je gotovo prostor za ta lepi altarček. Pišite še danes ponj in z naročilom pošljite potrebni znesek.

Ko naročate ne pozabite natančno omeniti, kak kip želite, Marijin, ali kak drugi.

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois